

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 11. 11. 2022
COM(2022) 585 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o spoločnom preskúmaní vykonávania Dohody medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými o spracovaní a zasielaní údajov obsiahnutých vo finančných správach z Európskej únie do Spojených štátov na účely Programu na sledovanie financovania terorizmu

{SWD(2022) 357 final}

Dohoda medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými o spracovaní a zasielaní údajov obsiahnutých vo finančných správach z Európskej únie do Spojených štátov na účely Programu na sledovanie financovania terorizmu (ďalej len „TFTP“) nadobudla platnosť 1. augusta 2010¹.

Procedurálne aspekty

V článku 13 dohody sa stanovujú pravidelné spoločné preskúmania ustanovení o bezpečnostných opatreniach, kontrolách a recipocite, ktoré majú vykonávať skupiny pre preskúmanie z Európskej únie a zo Spojených štátov. Z EÚ sú delegovaní zástupcovia Európskej komisie a dvoch orgánov pre ochranu údajov z členských štátov EÚ. Za USA sú delegovaní zástupcovia Ministerstva financií USA. Do skupín pre preskúmanie môžu byť zaradení aj odborníci na bezpečnosť a ochranu údajov a osoby so skúsenosťami z oblasti súdnictva.

Táto správa sa týka šiesteho spoločného preskúmania dohody od jej nadobudnutia platnosti a vzťahuje sa na obdobie od 1. decembra 2018 do 30. novembra 2021. Predchádzajúce spoločné preskúmania dohody sa uskutočnili vo februári 2011², v októbri 2012³, v apríli 2014⁴, v marci 2016⁵ a v januári 2019⁶. Dňa 27. novembra 2013 Komisia prijala oznámenie o spoločnej správe Komisie a Ministerstva financií USA o hodnote údajov poskytnutých v rámci Programu na sledovanie financovania terorizmu (TFTP) podľa článku 6 ods. 6 dohody⁷.

V súlade s článkom 13 ods. 3 dohody zastupovala Európsku úniu na účely preskúmania Európska komisia, pričom Spojené štáty zastupovalo Ministerstvo financií USA. Skupinu EÚ pre preskúmanie viedol vyšší úradník Komisie a tvorili ju dovedna dvaja členovia útvarov Komisie, ako aj zástupcovia dvoch orgánov pre ochranu údajov z členských štátov EÚ.

Šieste spoločné preskúmanie sa uskutočnilo v dvoch hlavných fázach: 8. marca 2022 v priestoroch Europolu v Haagu a 29. a 30. marca 2022 na Ministerstve financií USA vo Washingtone.

Táto správa je založená na informáciách obsiahnutých v písomných odpovediach, ktoré Ministerstvo financií USA poskytlo v dotazníku EÚ zaslanom pred preskúmaním, informáciách získaných v rozhovoroch s pracovníkmi ministerstva financií a členmi skupiny USA pre preskúmanie, ako aj na informáciách obsiahnutých v iných verejne dostupných dokumentoch tohto ministerstva. V správe sa okrem toho zohľadňujú informácie poskytnuté zamestnancami Europolu počas preskúmania vrátane príspevkov od úradníka Europolu pre ochranu údajov. S cieľom skompletizovať dostupné informácie sa Komisia stretla aj s určeným poskytovateľom, ktorý jej dal doplňujúce informácie, a 24. januára 2022

¹ Ú. v. EÚ L 195, 27.7. 2010, s. 5.

² SEK(2011) 438 v konečnom znení.

³ SWD(2012) 454 final.

⁴ COM(2014) 513 final a SWD(2014) 264 final z 11. 8. 2014.

⁵ COM(2017) 31 final a SWD(2017) 17 final z 19. 1. 2017.

⁶ COM(2019) 342 final a SWD(2019) 301 final z 22. 7. 2019.

⁷ COM(2013) 843 final z 27. 11. 2013.

usporiadala schôdzu na účely získania spätnej väzby od členských štátov týkajúcej sa ustanovení dohody o reciprocite.

Odporúčania a záver

Na základe informácií a vysvetlení, ktoré poskytlo Ministerstvo financií USA, Europol, určený poskytovateľ a nezávislí kontrolóri, a na základe overenia príslušných dokumentov a náhodne vybranej vzorky žiadostí o objednávku na prípravu údajov a vyhľadávanií v údajoch poskytnutých v rámci programu TFTP je Komisia celkovo presvedčená, že dohoda a jej bezpečnostné opatrenia a kontroly sa riadne vykonávajú.

Europol vykonáva svoje úlohy týkajúce sa overovania plne v súlade s článkom 4 na základe podrobných a pravidelne aktualizovaných podporných dokumentov, ktoré dostáva od Ministerstva financií USA. Mechanizmus dohľadu funguje hladko a účinne zabezpečuje, aby spracovanie údajov bolo v súlade s podmienkami stanovenými v článku 5 vrátane overenia toho, že údaje boli preskúmané len vtedy, ak existovala predchádzajúca informácia alebo dôkaz, na základe ktorých sa bolo možné domnievať, že predmet vyhľadávania má súvislosť s terorizmom alebo jeho financovaním. Všetky neextrahované údaje sa vymažú najneskôr päť rokov od ich prijatia v súlade s článkom 6 ods. 4 dohody.

Program TFTP je aj naďalej kľúčovým nástrojom na poskytovanie včasných, presných a spoľahlivých informácií o činnostiach, pri ktorých existuje podozrenie na plánovanie a financovanie teroristických činov. Pomáha identifikovať a sledovať teroristov a ich podporné siete na celom svete. Počas súčasného obdobia preskúmania EÚ naďalej výrazne profitovala z programu TFTP a takmer 50 % poznatkov získaných na základe všetkých vyhľadávanií smerovalo do Europolu a členských štátov EÚ. V niektorých prípadoch napomohli informácie poskytnuté podľa dohody pri napredovaní určitých vyšetrovaní v súvislosti s teroristickými útokmi na území EÚ.

Aj keď priemerný počet poznatkov za mesiac počas obdobia preskúmania poklesol z 2 232 na 1 631, prevažne z dôvodu pandémie COVID-19, zostal na vysokej úrovni a ďalej dokazoval hodnotu dohody. Počet vyhľadávanií za mesiac poklesol z 1 115 na 828, resp. o 26 % v porovnaní s predchádzajúcim obdobím preskúmania.

Povinná telepráca v Spojených štátoch od marca do mája 2020 významne neovplyvnila ustanovenia o bezpečnostných opatreniach, kontrolách a reciprocite stanovené v dohode. Úloha kontrolórov, audítorov a dozor nad bezpečnostnými opatreniami na ochranu utajovaných skutočností boli ovplyvnené iba z hľadiska úpravy počtu zamestnancov. Hoci Ministerstvo financií USA počas tohto obmedzeného obdobia nezaslalo nové žiadosti o získanie údajov podľa článku 4, Komisia je spokojná, že toto ministerstvo dokázalo odpovedať na naliehavé a prioritné žiadosti o vyhľadávanie v rámci programu TFTP počas tohto obdobia v súlade s podmienkami stanovenými v článku 5 dohody.

Pokiaľ ide o potenciál ďalšieho zlepšenia, Komisia berie na vedomie, že Ministerstvo financií USA v ročnom hodnotení svojich žiadostí podľa článku 4 posudzuje typy správ a geografické regióny, v prípade ktorých je najvyššia, resp. najnižšia odozva pri vyhľadávaní v rámci

programu TFTP. Navrhuje však, aby sa výsledok takéhoto posúdenia v ďalších žiadostiach podľa článku 4 vysvetľoval podrobnejšie. Takéto podrobnejšie vysvetlenia by mohli lepšie preukázať, že Ministerstvo financií USA upravilo formuláciu svojich žiadostí s cieľom obmedziť na minimum množstvo údajov požadovaných od určeného poskytovateľa v súlade s článkom 4 ods. 2.

Komisia ďalej navrhuje, aby Ministerstvo financií USA zlepšilo svoje mechanizmy s cieľom preskúmať potrebu zachovania „extrahovaných údajov“ a zabezpečiť, aby sa tieto údaje uchovávali len tak dlho, ako to bude potrebné pre konkrétne vyšetrovanie alebo trestné stíhanie, na ktoré sa používajú (článok 6 ods. 7). Komisia navrhuje, aby Ministerstvo financií USA pri preskúmaní takéhoto uchovávaní údajov zaviedlo písomné postupy.

V tejto súvislosti Komisia žiada členské štáty, aby zvýšili svoje úsilie, pokiaľ ide o informovanie Europolu ako jednotného kontaktného miesta, keď sa príslušný prípad s konečnou platnosťou ukončí, a následné poskytnutie takýchto informácií Ministerstvu financií USA, čo by v zásade malo viesť k vymazaniu extrahovaných údajov týkajúcich sa daného prípadu, ak neexistujú ďalšie vyšetrovania založené na extrahovaných údajoch. Europol a členské štáty by mali vytvoriť a zaviesť postupy na poskytovanie takejto spätnej väzby. Pozornosť by sa mala venovať aj extrahovaným údajom, ktoré preskúmajú analytici Ministerstva financií USA, ale nepovažujú sa za relevantné v súvislosti s konkrétnym vyšetrovaním, a preto by sa v súvislosti s daným vyšetrovaním nemali ďalej šíriť. Pokiaľ ide o extrahovanie a tlačenie takýchto údajov, Komisia Ministerstvu financií USA odporúča vypracovať písomné usmernenia týkajúce sa správy dokumentov pre používateľov/analytikov programu TFTP, ktorými by zabezpečilo uchovávanie takýchto extrahovaných údajov v súlade s článkom 6 ods. 7.

Okrem toho by členské štáty mali v záujme aktívnej výmeny informácií s Ministerstvom financií USA poskytovať Europolu pravidelnú spätnú väzbu o pridanej hodnote poznatkov získaných z tohto ministerstva v rámci programu TFTP, ktoré by mohli ďalej zlepšiť kvalitu a kvantitu informácií vymieňaných na základe článkov 9 a 10. Komisia vyzýva Europol, aby pokračoval vo svojom úsilí aktívne zvyšovať povedomie o programe TFTP a aby podporoval členské štáty, ktoré ho žiadajú o rady a skúsenosti pri vypracúvaní cielených žiadostí podľa článku 10. Komisia takisto vyzýva členské štáty, aby naplno využívali možnosti dostupné v rámci programu TFTP.

Komisia poznamenáva, že postupy na spracovanie žiadostí osôb, na základe ktorých sa má zabezpečiť, aby boli dodržané práva týchto osôb na ochranu údajov v súlade s dohodou, podľa všetkého fungujú efektívne. Komisia takisto poznamenáva, že Rada USA pre dohľad nad ochranou súkromia a občianskych slobôd v novembri 2020 v kontexte preskúmania vykonávania dohľadu nad programom TFTP uviedla, že z preskúmania vyplýva, že program je dôkladne navrhnutý, poskytuje významnú hodnotu v boji proti terorizmu a náležitým spôsobom chráni súkromie jednotlivcov. Komisia zdôrazňuje význam toho, aby úradník Ministerstva financií USA pre ochranu súkromia, ktorý je poverený vykonávaním článku 15 a 16 dohody, ďalej vyvíjal úsilie v oblasti sprístupňovania práva na prístup a nápravu pre osoby a aby zvážil, ako možno postupy otestovať v prípade absencie špecifických žiadostí.

Komisia víta trvalú transparentnosť orgánov USA pri výmene informácií, čo poukazuje na hodnotu programu TFTP pre medzinárodné úsilie zamerané na boj proti terorizmu. Podrobné informácie o tom, ako sa údaje poskytnuté v rámci programu TFTP môžu používať a ako sa používajú, ako aj konkrétne prípady ich použitia uvedené v spoločnej správe o hodnote údajov a v rámci tohto preskúmania jasne ozrejmuje fungovanie programu TFTP a jeho pridanú hodnotu pre bezpečnosť na oboch stranách Atlantiku, keďže naďalej predstavuje dôležitý nástroj na podporu analytikov a vyšetrovaní zameraných na boj proti terorizmu, napríklad pri identifikácii predtým neznámych teroristov a osôb poskytujúcich finančnú podporu.

EÚ využívala program TFTP v období, na ktoré sa vzťahuje toto preskúmanie, relatívne viac ako počas období, na ktoré sa vzťahovali predchádzajúce preskúmania. Orgány USA vo veľkej miere využívali možnosť spontánne poskytovať informácie z programu TFTP orgánom EÚ podľa článku 9 dohody. V období, na ktoré sa vzťahuje toto preskúmanie, Europol okrem toho pokračoval v aktívnom iniciovaní množstva žiadostí podľa článku 10 dohody. Vďaka tomu sa zvýšilo povedomie o programe TFTP medzi orgánmi členských štátov. Orgány členských štátov zároveň uviedli, že poznatky, ktoré šíri Ministerstvo financií USA formou fyzických kópií na papieri, by sa dali efektívnejšie spracovať, ak by sa poskytovali v digitálnej podobe. Komisia vyzýva Ministerstvo financií USA a Europol, aby zvážili spôsoby, ako možno uľahčiť spracúvanie poznatkov, a to v súlade s bezpečnostnými opatreniami programu TFTP.

Pravidelné preskúmanie dohody je nevyhnutné na zabezpečenie jej riadneho vykonávania, budovanie vzťahu medzi zmluvnými stranami založeného na dôvere a na uistenie zainteresovaných strán o užitočnosti nástroja TFTP. Komisia a Ministerstvo financií USA sa dohodli, že ďalšie spoločné preskúmanie podľa článku 13 dohody vykonajú začiatkom roka 2024.

Fungovanie dohody, postup spoločného preskúmania, ako aj jeho výsledky a odporúčania sú podrobne opísané v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je pripojený k tejto správe.